

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.602/2007/3.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Urbán József ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I.r. és **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II.r. felpereseknek - ... jogtanácsos által képviselt (.....) **MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. október 17. napján kelt 2.P.21.651/2007/6. számú ítélete ellen az alperes 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy az alperes illetékfizetésre kötelezését és „ezt meghaladó kereset elutasítását„ mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 15 nap alatt 20.000.- /Húszezer/ Ft fellebbezési eljárási költséget.

A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Sértett 2002. augusztus 10. napján az esti órákban ...-én a Strand büfében szórakozott. Ott több ismeretlen személynek, közöttük az I.r. és a II. r. felpereseknek is italt fizetett. Ő maga is fogyasztott italt. **Sértettet** az éjszaka folyamán bántalmazták, emiatt a rendőrségen bejelentéssel élt, melyben előadta, hogy a büfé melletti részen több ismeretlen roma férfi bántalmazta, és elvett tőle 130.000.-Ft-ot. A 2002. augusztus 14. napján tanúként történt meghallgatásakor személyleírást adott az őt bántalmazó két férfiről. A Kunszentmiklósi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 708/2002. Bü. számú, 2002. augusztus 8. napján készült jelentése szerint az ügyben végzett adatgyűjtés során megállapítást

nyert, hogy **sértett** egész éjjel együtt italozott **személy neve 1-vel** és az I. r. felperessel. A kihallgatások során tisztázható volt, hogy a bűncselekmény elkövetésével a felperesek gyanúsíthatók.

A Kunszentmiklósi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2002. augusztus 14-én felismerésre bemutatást tartott a sértett részére fényképek alapján, az erről készült jegyzőkönyv rögzítette, hogy a sértett az I.r. és II.r. felperesekben felismerte bántalmazóit. A fényképfelvételeken látható további személyek nem a felperesekhez hasonló külsejűek voltak. A fényképfelvételek rögzítésekor az eljáró rendőr hatósági tanúkat nem vett igénybe. A felpereseket ábrázoló fényképfelvételek háttere eltérő volt a többi személyt ábrázoló fénykép háttérétől. Ezt követően, az őrizetbe vételük folytán akkor már a rendőrségi fogdában külön cellában elhelyezett felpereseket megmutatta **sértettnek**. Erről az eljárási cselekményről 2002. november 14-én készített jelentést, amely tartalmazza, hogy a bemutatott személyekben a sértett határozottan felismerte bántalmazóit.

A Kunszentmiklósi Városi Ügyészség B.757/2002/5. számú indítványára a Kunszentmiklósi Városi Bíróság 6.Bk.13/2002/2. számú határozatával 2002. augusztus 16. napján előzetes letartóztatásukat rendelte el, a határozatot a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Bkf.1205/2002/2. számú végzésével helybenhagyta. A felperesek - többszöri meghosszabbítás után - 2002. december 6. napjáig voltak előzetes letartóztatásban, 2002. december 6. napjától pedig annak megszüntetésével lakhelyelhagyási tilalmat rendeltek el számukra.

A felperesek ellen a Kunszentmiklósi Városi Bíróság előtt B.11/2003. szám alatt társtettesként elkövetett rablás büntette miatt indult büntetőeljárás. A Kunszentmiklósi Városi Ügyészség B.757/2003/30. szám alatti, a bizonyítási eljárás befejezését követően tett végindítványában indítványozta a felperesek felmentését az ellenük emelt vád alól arra hivatkozással, hogy a vádlottakra csak **sértett** sértett tett terhelő vallomást. Szavahihetőségét gyengíti az a körülmény, hogy több tanú állítása szerint igen ittas állapotban volt a sérelmére elkövetett bűncselekmény időpontjában. A sértett tanúvallomása alapján megállapítható, hogy a felismerésre bemutatást - melynek alapján a sértett a vádlottakat felismerte - a nyomozó hatóság nem a jogszabályoknak megfelelően hajtotta végre, illetőleg a felperesekben az elkövetőket nem ismerte fel, ezért kétséget kizáróan nem bizonyítható, hogy a felperesek követték el a bűncselekményt.

A bíróság 2003. szeptember 24. napján jogerőre emelkedett 10. sorszámú ítéletével a felpereseket az ellenük emelt vád alól felmentette.

A felperesek a Csongrád Megyei Bíróság előtt 2.P.21.612/2006. szám alatt előterjesztett keresetükben nem vagyoni kártérítésként személyenként 1.500.000.-Ft, vagyoni kártérítés címén az I. r. felperes 500.000.-, a II. r. felperes pedig 250.000.-

Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest, 2002. augusztus 14. napjától késedelmi kamatigényt is érvényesítettek. Keresetüket azzal indokolták, hogy a Kunszentmiklósi Városi Rendőrkapitányság a nyomozás során az eljárási szabályokat megsértette. A felismerésre bemutatást nem a felvett jegyzőkönyv szerint végezte, így juthatott a nyomozó hatóság és az ügyészség arra a téves következtetésre, hogy a cselekmény elkövetésével a felperesek gyanúsíthatók. A nyomozó hatóság az alapvető fontosságú tanúvallomásokat, így a pultosnő és fia (**tanú 1**, fiatalkorú **tanú 2**) vallomását figyelmen kívül hagyta, ezek megkérdőjelezték az alapos gyanú fennállását. Ennek következtében a felperesek a személyi szabadságukat érintő kényszerintézkedést szenvedtek el, illetve indult ellenük büntetőeljárás, mely miatt elvesztették munkahelyeiket, üzleti kapcsolataikat. Kapcsolatuk családjaikkal megromlott, barátaik elpártoltak tőlük, társadalmi, kulturális és egyéb kapcsolataik beszűkültek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a nyomozó hatóság az őrizetbe vétel és az előzetes letartóztatás során a Be. szabályai szerint járt el, és a nyomozást is ennek megfelelően folytatta le. A felperesek kárigénye és az alperes eljárása között okozati összefüggés nem áll fenn. Kártérítési felelősségét megalapozó nyilvánvaló és kirívó jogsértést nem követett el. Ezt igazolja, hogy a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészség indítványozta a gyanúsítottak előzetes letartóztatását. Vitatta a vagyoni és nem vagyoni kár bekövetkeztét, illetve a kárösszszerűségét.

Az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként kötelezte az alperest a felpereseknek személyenként 800.000.- Ft és késedelmi kamata megfizetésére az ezt meghaladó kereset elutasítása mellett. A **sértett** és **tanú 3** tanúk vallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a tényállásban írtak szerint végrehajtott felismerésre bemutatás nem az erre vonatkozó 40/1987. BM. utasítás 226. és 227. §-ában írtak szerint zajlott. A bemutatott személyeknek - a bemutatás akár személyesen, akár pedig fénykép útján történik - a bemutatott személyhez hasonló külsejűeknek és öltözetűeknek kell lenniük, továbbá a fénykép alapján történő bemutatás esetén hatósági tanúk alkalmazása szükséges. **tanú 3** az eljárást fogantató rendőr maga is elismerte, hogy az eljárási cselekményt megelőzően nem talált a felperesekhez hasonló külsejű személyeket. A jegyzőkönyvből kitűnik az is, hogy hatósági tanúk alkalmazására nem került sor. Az a körülmény, hogy a felperesekről készült fénykép háttere eltér a többi személyről készült fényképektől, alkalmas arra, hogy a sértett figyelmét a felperesekre irányítsa, különös tekintettel arra, hogy a felismerésre bemutatásig a sértett sem volt biztos a bántalmazói személyében. Az, hogy a fényképfelvételek megtekintését követően az eljáró rendőr **sértettnek** megmutatta a külön cellában tartózkodó és ott egyedül lévő

felpereseket, a sértettben ugyancsak azt a képzetet kelthette, hogy a felperesek voltak az elkövetők. Annak ellenére, hogy **sértett** a jelen meghallgatásakor nem tudott értékelhető vallomást tenni a bemutatás körülményeire, illetve arra sem, hogy az erről készült eljárási cselekményt rögzítő aláírásával ellátott jegyzőkönyvben foglaltakhoz képest a büntető tárgyaláson miért tett ellentétes vallomást, az elsőfokú bíróság az egyéb adatok alapján bizonyítottanak fogadta el, hogy az eljárási cselekményt az erre vonatkozó szabályok megsértésével fogatosították, amely magatartás a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 349. § (1) bekezdése alapján az alperes kártérítési felelősségét megalapozza. A felperesek nem vagyoni kárigényét személyenként 800.000.- Ft erejéig találta megalapozottnak. A nem vagyoni kártérítési igényt azért találta részben alaposnak, mert köztudomású, hogy a személyi szabadság korlátozása, - főleg ha hosszabb tartamú - a börtönviszonyok fizikai és pszichikai értelemben egyaránt megterhelőek és károsak. Ettől függetlenül megállapította a lefolytatott bizonyítás alapján, hogy a felperesek és családjuk megítélése hátrányosan megváltozott a községben, ismerőseik elfordultak tőlük, bizalmatlanná váltak velük szemben. Az ezt meghaladó vagyoni és nem vagyoni kártérítésre irányuló keresetet elutasította.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az eljárási cselekményt az erre vonatkozó szabályok szerint folytatta le. **Sértett** tanú elismerte, hogy a jegyzőkönyvet saját kezűleg aláírta, megerősítette azt is, ha az nem felelt volna meg a valóságnak, azt nem írja alá. Ugyanakkor arra nem tudott megfelelő magyarázattal szolgálni, hogy a büntetőeljárás későbbi szakaszában miért tett ezzel ellentétes nyilatkozatot. Tévesen helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a fényképek eltérő színű háttere irányította a sértett figyelmét a felperesekre, hiszen a sértett rendőrségi meghallgatása során már 2002. augusztus 10-én egyértelmű személyleírást adott bántalmazóiról. Az eljárás szabályszerű lefolytatását támasztja alá az a tény is, hogy az ügyészség nem észrevételezett törvényteleniséget és nem utasította alperest semmilyen nyomozati cselekmény megismétlésére. A jogsértés hiányára utal az a tény, hogy az ügyészség indítványozta a gyanúsítottak előzetes letartóztatását, amely alapján a Kunszentmiklósi Városi Bíróság - indokait elfogadva - azt el is rendelte, figyelemmel arra, hogy az előzetes letartóztatás különös okai is megállapíthatóak voltak. Az ügyészi vádindítvány a nyomozati cselekményről készült jegyzőkönyvet, mint bizonyítékot nem jelöli meg, az akkor rendelkezésre álló egyéb adatok, információk is megalapozták az alapos gyanút, illetve a bűnösséget, így az alperes eljárása okozati összefüggésben sem állhat a felperesek által elszenvedett sérelmekkel.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg a tényállást, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vont le, érdemi döntése helytálló, ítéletét jól megindokolta. Az alperes fellebbezésében nem jelölt meg olyan tény, vagy körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság nem értékelt, anyagi és eljárási szabályok megsértése nem állapítható meg, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

Az eljárási szabályok megsértésével lefolytatott, fényképek alapján történt felismerésre bemutatás olyan súlyosan kirívóan jogellenes és felróható magatartás, amely a kártérítési felelősséget megalapozza, hiszen erre vonatkozóan egyértelmű és szigorú szabályok vannak, amelyekre az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott. Az ennek során elkövetett szabálytalanságok a büntetőeljárásban ügyszöntőnek bizonyultak, s ez kihat e perre is.

A büntetőeljárás során a meghallgatott tanúk vallomása ugyanis egyértelmű terhelő bizonyítékot nem tartalmaz a felperesekre nézve. Az eljárás megindítása a sértett felismerésre bemutatás során tett nyilatkozatán, illetve az azt rögzítő jegyzőkönyvön alapult. A meghallgatott tanúk csak arra nézve tudtak vallomást tenni, hogy a sértett - többek között - a felperesek társaságában tartózkodott. Magát a bűncselekmény elkövetését egyikük sem látta. Az ittas állapotban lévő sértett által megadott személyleírás önmagában - a felismerés hiányában - nem alkalmas az elkövetők azonosítására.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a lefolytatott eljárási cselekmény szabálytalanságait. Ezt meghaladóan még kiemeli az ítéletábra, hogy a nyomozati iratoknál elfekvő felismerésre bemutatás céljából felhasznált fényképfelvételeken a felperesek nem tartanak számot a kezükben, ami alátámasztaná a jegyzőkönyvben foglaltakat. Ennek alapján pedig nem állapítható meg, hogy az eljárási cselekmény a jegyzőkönyvben rögzítettek szerint zajlott le, még akkor sem, ha azt a sértett aláírásával ellátta. Ezek után az, hogy a sértett később a cellában a felpereseket felismerte, nem bír jelentőséggel, hiszen a szabálytalanul lefolytatott felismertetési eljárás alapján már a figyelme rájuk irányulhatott. Az, hogy az ügyészség nem emelt kifogást a lefolytatott eljárási cselekmény ellen, nem eredményezheti az alperes mentesülését, részben azért, mert az ügyészség számára csak a sértett bírósági tárgyaláson tett vallomásával váltak ismertté az eljárás lefolytatásának részletei és

vált nyilvánvalóvá a szabálytalanság, másrészt ha az ügyészségnek valamilyen mulasztása lenne is megállapítható a jogszabálysértés felismerésében, az legfeljebb azt

eredményezhetné, hogy a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen felelne a bekövetkezett kárért.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét helyesen állapította meg az általa megjelölt és előbb ismertetett körülmények alapján, ezért az ítéltábla annak mérséklésére sem talált indokot.

Az elsőfokú bíróság alapeljárásban hozott ítéletének a felperesek vagyoni és a 800.000.- Ft-ot meghaladó nem vagyoni kárigényére irányuló keresetet elutasító rendelkezés a hatályon kívül helyezést megelőző eljárás során fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért az új eljárásban hozott ítélet ezzel kapcsolatos elutasító rendelkezését az ítéltábla mellőzte.

Az alperes az 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c.) pontja alapján személyes illetékmentes, az Itv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése alapján eljárási illeték fizetésére nem kötelezhető, ezért az ítéltábla mellőzte az elsőfokú ítélet alperes illeték fizetésére kötelező rendelkezését is.

Az eredménytelenül fellebbező alperes köteles a felperesek jogi képviselőjével felmerült 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet alapján megállapított másodfokú perköltségének a megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárási illetéket a fentiekben írtak miatt a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

S z e g e d, 2008. április 16.

Dr.Sághy László sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk..
előadó bíró

Rakita Zsuzsanna sk.
táblabíró